

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 19. julija 2012(*)

„Direktiva 2006/112/ES – člen 56(1)(e) – člen 135(1)(f) in (g) – Oprostitev transakcij premoženjskega upravljanja vrednostnih papirjev (upravljanje portfeljev)“

V zadevi C-44/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundesfinanzhof (Nemčija) z odločbo z dne 28. oktobra 2010, ki je prispela na Sodišče 31. januarja 2011, v postopku

Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst

proti

Deutsche Bank AG,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi J. N. Cunha Rodrigues, predsednik senata, U. Løhmus, A. Rosas (poročevalec), A. Ó Caoimh in A. Arabadžiev, sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodna tajnica: R. Šereš, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. marca 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

za Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst M. Baueregger, zastopnik,

za Deutsche Bank AG P. Farmer in P. Freund, barristers,

za nemško vlado T. Henze, zastopnik,

za nizozemsko vlado C. M. Wissels in M. K. Bulterman, zastopnika,

za vlado Združenega kraljestva C. Murrell, zastopnica, skupaj z R. Hillom, solicitor,

za Evropsko komisijo C. Soulay, L. Lozano Palacios in B.-R. Killmann, zastopniki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 8. maja 2012

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 56(1)(e) in 135(1)(f) in (g) Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano

vrednost (UL L 347, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva 2006/112).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst (v nadaljevanju: Finanzamt) in Deutsche Bank AG (v nadaljevanju: Deutsche Bank) zlasti glede tega, ali je premoženjsko upravljanje vrednostnih papirjev (v nadaljevanju: upravljanje portfeljev), ki ga opravlja družba Deutsche Bank oproščeno plačila davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV).

Pravni okvir

Ureditev Unije

3 Člen 56 Direktive 2006/112 je v času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari določal:

„1. Kraj opravljanja naslednjih storitev, če se opravijo za prejemnike s sedežem zunaj Skupnosti ali za davčne zavezanke s sedežem v Skupnosti, vendar ne v isti državi, kjer ima izvajalec sedež, je kraj, kjer ima prejemnik sedež svoje dejavnosti ali ima stalno poslovno enoto, za katero se opravi storitev, ali, če takšen kraj ne obstaja, kraj, kjer ima stalno prebivališče ali običajno prebiva:

[...]

(e) bančne, finančne in zavarovalne transakcije, vključno s pozavarovanjem, razen najema sefov;

[...]“

4 Člen 135 te direktive določa:

„1. Države članice oprostitijo naslednje transakcije:

(a) zavarovalne in pozavarovalne transakcije, vključno s povezanimi storitvami, ki jih opravljajo zavarovalni posredniki in zavarovalni zastopniki;

[...]

(f) transakcije, vključno s posredovanjem, razen upravljanja in hrambe, z delnicami, deleži v družbah ali združenjih, obveznicami in drugimi vrednostnimi papirji, razen dokumentov, ki ustanavljajo lastništvo na blagu, in pravic ali vrednostnih papirjev iz člena 15(2);

(g) upravljanje posebnih investicijskih skladov, ki jih opredelijo države članice;

[...]“

Nemška ureditev

5 Člen 3a(3) zakona o davku na dodano vrednost iz leta 2005 (Umsatzsteuergesetz 2005) v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: UStG), je določal:

„Če je naročnik ene od drugih storitev, navedenih v odstavku 4, podjetje, se z odstopanjem od odstavka 1 šteje storitev za opravljeno v kraju, kjer naročnik opravlja dejavnost. Če se druga storitev opravi za stalno poslovno enoto podjetja, je upošteven kraj stalne poslovne enote. Če naročnik ene od drugih storitev, navedenih v odstavku 4, ni podjetje in ima stalno prebivališče ali sedež na območju tretje države, se šteje, da je druga storitev opravljena v kraju, kjer ima stalno

prebivališče ali sedež.“

6 člen 3a(4), točka 6(a), tega zakona je določal:

„V smislu odstavka 3 ‚druge storitve‘ pomenijo: [...]

(a) druge storitve take vrste, kot so našteje v členu 4, točki 8, od (a) do (h), in 10, ter upravljanje kreditov in kreditnih zavarovanj, [...]“.

7 člen 4, točka 8(e) in (h), UstG je določal:

„Davka so oproščene naslednje transakcije iz člena 1(1), točka 1:

[...]

(e) transakcije, vključno s posredovanjem, vendar ne hramba in upravljanje vrednostnih papirjev,

[...]

(h) upravljanje investicijskih skladov na podlagi zakona o skladih [Investmentgesetz] in upravljanje pokojninskih skladov v smislu zakona o zavarovalnem nadzoru [Versicherungsaufsichtsgesetz];

[...]“

8 V dopisu ministrstva za finance, ki je upravno navodilo glede razlage predpisov, ki za sodišča ni zavezuje, je bilo navedeno:

„Člen 3a(3) in (4), točka 6(a), UstG se za določitev kraja upravljanja premoženja ne uporablja. Tudi neposredno sklicevanje na člen 56(1)(e) Direktive 2006/112/ES, po katerem je kraj opravljanja storitev v primeru, ko gre za ‚bančne, finančne in zavarovalne transakcije‘, kraj, kjer ima prejemnik svoj sedež ali stalno poslovno enoto, ni mogoče. ‚Bančne, finančne in zavarovalne transakcije‘ so pojmi prava Skupnosti, ki se kot takšni tudi razlagajo. Direktiva 2006/112/ES – in do 31. decembra 2006 tudi [Šesta direktiva Sveta z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (77/388/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 23)] – sicer ne [določa], kaj se pod temi pojmi razume. Vendar vsebuje Direktiva 2006/112/ES v členu 135(1)(a) do (f) [...] natančne opredelitve glede razlage teh pojmov. Upravljanje premoženja v navedenih določbah ni naštet. Iz člena 56(1)(e) Direktive 2006/112/ES [...] prav tako ne izhaja, da naj bi se ta določba poleg tega nanašala na druge bančne, finančne in zavarovalne transakcije.

‚Upravljanje premoženja‘, ki je enotna storitev, je obdavčeno. Oprostitev iz člena 4, točka 8(e), UStG se ne uporabi, ker upravljanje premoženja (upravljanje portfeljev) ne spada med oproščene transakcije na podlagi navedenih predpisov. [...]“

Dejansko stanje spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

9 Družba Deutsche Bank je leta 2008 neposredno in po hčerinskih družbah za stranke vlagatelje opravila storitev upravljanja portfeljev. Ti vlagatelji so družbo Deutsche Bank pooblastili za samostojno upravljanje vrednostnih papirjev ob upoštevanju strategije, ki so jo izbrale te stranke vlagatelj, in brez pridobitve njihovih predhodnih navodil ter za sprejetje vseh ukrepov, potrebnih za to. Družba Deutsche Bank je bila pooblašena, da s premoženjem (vrednostnimi papirji) razpolaga v imenu in na račun strank vlagateljev.

10 Stranke vlagatelj so plačevali letno nadomestilo, ki je znašalo 1,8 % vrednosti upravljanega premoženja. To nadomestilo je bilo sestavljeno iz deleža za upravljanje premoženja v višini 1,2 % vrednosti upravljanega premoženja in iz deleža za nakup in prodajo vrednostnih papirjev v višini 0,6 % vrednosti premoženja. To nadomestilo je zajemalo tudi vodenje tekočih računov in računov vrednostnih papirjev ter vstopno provizijo za pridobitev investicijskih deležev, vključno z investicijskimi deleži v skladih, ki jih upravljajo podjetja družbe Deutsche Bank.

11 Na koncu koledarskega četrtletja in ob koncu leta je vsaka stranka vlagatelj prejela poročilo o upravljanju njenega premoženja in je imela pravico, da naročilo kadar koli prekliče s takojšnjim učinkom.

12 Ob predložitvi predhodnega obračuna DDV za obračunsko obdobje maj 2008 je družba Deutsche Bank Finanzamt opozorila, da meni, da so storitve, opravljene v okviru upravljanja portfeljev, na podlagi člena 4, točka 8, UStG, kadar so te opravljene za stranke vlagatelje na nemškem ozemlju in na preostalem ozemlju Evropske unije, oproščene plačila davka. Prav tako je navedla, da meni, da te storitve na podlagi člena 3a(4), točka 6(a), UStG niso obdavčene, če so bile opravljene za stranke vlagatelje s sedežem v tretji državi.

13 Finanzamt je to obrazložitev zavrnil in 29. aprila 2009 izdal odločbo glede plačila predujma za DDV za obračunsko obdobje maj 2008, v katerem je transakcije upravljanja portfeljev za zadevne stranke vlagatelje obravnaval kot obdavčljive, in ne kot oproščene.

14 Ugovor družbe Deutsche Bank zoper to obvestilo je bil zavrnjen. Nasprotno pa je Finanzgericht (finančno sodišče) ugodilo tožbi, ki jo je pri njem vložila družba Deutsche Bank. Finanzamt je nato zoper sodbo Finanzgericht pri Bundesfinanzhof (zvezno finančno sodišče) vložil revizijo.

15 Ker je imelo Bundesfinanzhof dvome zlasti glede tega, ali je upravljanje portfeljev oproščeno plačila davka na dodano vrednost, je prekinilo postopek in Sodišču predložilo v predhodno odločanje ta vprašanja:

„1. Ali je [upravljanje portfeljev], pri katerem davčni zavezanec proti plačilu po lastni presoji odloča o nakupu in prodaji vrednostnih papirjev in svoje odločitve uresničuje z nakupom in prodajo vrednostnih papirjev, oproščeno davka:

– samo kot upravljanje posebnih investicijskih skladov za več vlagateljev skupaj na podlagi člena 135(1)(g) Direktive [2006/112] ali tudi

– kot individualno upravljanje portfeljev za posamezne vlagatelje na podlagi člena 135(1)(f) Direktive [2006/112] (transakcija z vrednostnimi papirji ali posredovanje pri taki transakciji)?

2. Kakšen pomen ima pri določitvi glavne in pomožne storitve merilo, da pomožna storitev kot taka za stranko nima lastnega namena, ampak je sredstvo, da ta glavno storitev ponudnika storitve lahko uporablja pod boljšimi pogoji, in sicer glede na ločeno obračunavanje pomožne storitve in možnost opravljanja pomožne storitve s strani tretjih oseb?

3. Ali člen 56(1)(e) Direktive [2006/112] zajema samo storitve iz člena 135(1), od (a) do (g), Direktive [2006/112], ali pa tudi [upravljanje portfeljev], čeprav se za to transakcijo zadnjenavedena določba ne uporablja?

Vprašanja za predhodno odločanje

Drugo vprašanje

16 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem, ki ga je treba preučiti na prvem mestu, sprašuje, kakšen pomen ima pri določitvi na eni strani glavne in na drugi strani pomožne storitve – pri storitvi upravljanja portfeljev, kakršna je ta v sporu o glavni stvari, to pa je storitev, pri kateri davčni zavezanec proti plačilu po lastni presoji odloča o nakupu in prodaji vrednostnih papirjev in svoje odločitve uresničuje z nakupom in prodajo vrednostnih papirjev – merilo, da pomožna storitev kot taka za stranko nima lastnega namena, ampak je sredstvo, da ta lahko glavno storitev ponudnika storitve uporablja pod boljšimi pogoji, in sicer glede na ločeno obračunavanje pomožne storitve in možnost opravljanja pomožne storitve s strani tretjih oseb?

17 Najprej je treba ugotoviti, da dejavnost upravljanja portfeljev, kakršna je v sporu o glavni stvari opravljala družba Deutsche Bank, vsebuje več elementov.

18 V skladu s sodno prakso Sodišča je treba, kadar transakcija obsega skupek elementov in dejanj, upoštevati vse okoliščine, v katerih se opravi zadevna transakcija, da bi se med drugim ugotovilo, ali ta transakcija zajema dve ali več ločenih transakcij ali pa gre za enotno transakcijo (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 27. oktobra 2005 v zadevi Levob Verzekeringen in OV Bank, C-41/04, ZOdl., str. I-9433, točka 19, in z dne 10. marca 2011 v združenih zadevah Bog in drugi, C-497/09, C-499/09, C-501/09 in C-502/09, ZOdl., str. I-1457, točka 52).

19 V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da gre za enotno storitev zlasti tedaj, kadar je treba kak element šteti za glavno storitev, medtem ko je treba drugi element šteti za pomožno storitev, ki je davčno enako obravnavana kot glavna storitev (glej sodbo z dne 15. maja 2001 v zadevi Primback, C-34/99, Recueil, str. I-3833, točka 45 in navedena sodna praksa).

20 Kljub temu je treba opozoriti, da gre lahko za namene DDV za enotno storitev tudi v drugih okoliščinah.

21 Tako je Sodišče razsodilo, da gre za enotno storitev, tudi kadar sta dva ali več elementov ali dejanj, ki jih opravi davčni zavezanec za potrošnika, ki je štet za povprečnega potrošnika, tako tesno povezana, da objektivno sestavljata eno samo nedeljivo gospodarsko storitev, katere razdelitev bi bila umetna (zgoraj navedena sodba Levob Verzekeringen in OV Bank, točka 22).

22 Glede na te ugotovitve, in zato da se predložitvenemu sodišču da koristen odgovor, je treba šteti, da želi navedeno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu opredeliti storitev upravljanja portfeljev iz postopka v glavni stvari – pri kateri davčni zavezanec proti plačilu po lastni presoji odloča o nakupu in prodaji vrednostnih papirjev in svoje odločitve uresničuje z nakupom in prodajo vrednostnih papirjev – za namene DDV in zlasti ugotoviti, ali je to dejavnost treba šteti za enotno gospodarsko storitev.

23 Ob upoštevanju – v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 18 te sodbe – vseh okoliščin,

v katerih se opravlja ta storitev upravljanja portfeljev, se zdi, da je ta sestavljena iz kombinacije predvsem storitve analize in spremljanja premoženja stranke vlagatelja na eni strani ter dejanske storitve nakupa in prodaje vrednostnih papirjev na drugi strani.

24 Res je, da je ta elementa storitve upravljanja portfeljev mogoče opraviti ločeno. Stranka vlagatelj lahko namreč želi le storitev svetovanja in o transakcijah v zvezi z naložbami raje odloči in jih izvaja sama. Obratno lahko stranka vlagatelj, ki želi sama odločati o naložbi v vrednostne papirje, in splošneje, strukturirati in spremljati svoje premoženje, ne da bi opravila dejanja prodaje ali nakupa, za zadnjenavedeno vrsto transakcij najame posrednika.

25 Kljub temu pa povprečna stranka vlagatelj pri storitvi upravljanja portfeljev, kakršno v sporu o glavni stvari opravlja družba Deutsche Bank, išče prav kombinacijo teh dveh elementov.

26 Kot je poudarila generalna pravobranilka v točki 30 sklepnih predlogov, bi bila odločitev o najboljšem pristopu glede nakupa, prodaje ali zadržanja vrednostnih papirjev za vlagatelje v okviru upravljanja portfeljev neuporabna, če ta pristop ne bi bil udejanjen. Prav tako ne bi imelo smisla izvajanje – ali neizvajanje, odvisno od primera – prodaj in nakupov brez strokovne podpore in brez predhodne analize trga.

27 Pri storitvi upravljanja portfeljev v postopku v glavni stvari tako ta elementa nista le neločljiva, temveč ju je poleg tega treba postaviti na isto raven. Oba sta namreč nepogrešljiva za izvedbo celotne storitve, tako da ni mogoče meniti, da je en element treba šteti za glavno storitev, drugega pa za pomožno.

28 Zato je treba šteti, da sta navedena elementa tako tesno povezana, da objektivno sestavljata eno samo nedeljivo gospodarsko storitev, katere razdelitev bi bila umetna.

29 Glede na vse navedeno je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je storitev upravljanja portfeljev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, to je storitev, pri kateri davčni zavezanec proti plačilu po lastni presoji odloči o nakupu in prodaji vrednostnih papirjev in svoje odločitve uresničuje z nakupom in prodajo vrednostnih papirjev, sestavljena iz dveh elementov, ki sta tako tesno povezana, da objektivno sestavljata eno samo gospodarsko storitev.

Prvo vprašanje

30 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem, ki ga je treba preučiti na drugem mestu, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 135(1)(f) ali (g) Direktive 2006/112 razlagati tako, da je upravljanje portfeljev, kakršno je to v postopku v glavni stvari, v skladu s to določbo oproščeno DDV.

31 Kar zadeva oprostitev iz člena 135(1)(g) Direktive 2006/112, je treba ugotoviti, da pojem upravljanja posebnih investicijskih skladov v Direktivi 2006/112 ni opredeljen. Vendar pa je Sodišče navedlo, da se ta oprostitev nanaša na tiste transakcije, ki so značilne za dejavnost posebnih investicijskih skladov (sodba z dne 4. maja 2006 v zadevi Abbey National, C-169/04, ZOdl., str. I-4027, točka 63).

32 V zvezi s tem iz člena 1(2) Direktiva Sveta z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (85/611/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 139), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2001/108/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. januarja 2002 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 4, str. 302), izhaja, da gre za podjetje, katerih edini namen je skupno vlaganje kapitala, zbranega pri javnosti, v prenosljive vrednostne papirje in/ali nekatera druga likvidna finančna sredstva, in ki poslujejo po načelu razpršitve tveganj in katerih enote premoženja se na zahtevo imetnikov ponovno odkupijo

ali izplačajo, neposredno ali posredno, iz sredstev teh podjetij.

33 Natančneje, kot je poudarila generalna pravobranilka v točkah 14 in 15 sklepnih predlogov, gre za skupne sklade, v katerih se več naložb združi in porazdeli med več vrednostnih papirjev, ki jih je mogoče učinkovito upravljati za optimiziranje rezultatov in v katerih so lahko posamezne naložbe sorazmerno skromne. Ti skladi svoje naložbe upravljajo v svojem imenu in na svoj račun, vsaka stranka vlagatelj pa ima v lasti delež sklada, in ne naložbe sklada kot takšne.

34 Storitve, kakršne je opravljala družba Deutsche Bank v postopku v glavni stvari, pa se po drugi strani na splošno nanašajo na sredstva posamezne osebe, ki morajo imeti sorazmerno visoko skupno vrednost, da je njihovo upravljanje donosno. Upravljaivec portfelja kupuje in prodaja naložbene produkte v imenu in na račun stranke vlagatelja, ki zadrži lastninsko pravico na posameznih vrednostnih papirjih v celotnem obdobju veljavnosti pogodbe in ob njenem prenehanju.

35 Zato dejavnost upravljanja portfeljev, ki jo je opravljala družba Deutsche Bank v zadevi iz postopka v glavni stvari, ne ustreza pojmu „upravljanje posebnih investicijskih skladov“ v smislu člena 135(1)(g) Direktive 2006/112.

36 Sodišče je v zvezi z obsegom oprostitve iz člena 135(1)(f) te direktive ugotovilo, da se transakcije z delnicami in drugimi vrednostnimi papirji nanašajo na transakcije na trgu vrednostnih papirjev in da trgovanje z vrednostnimi papirji zajema dejanja, ki spremenijo pravni in finančni položaj med strankami (glej v tem smislu sodbi z dne 5. junija 1997 v zadevi SDC, C-2/95, Recueil, str. I-3017, točki 72 in 73, in z dne 5. julija 2012 v zadevi DTZ Zadelhoff, C-259/11, točka 22).

37 Besedna zveza „transakcije [...] z vrednostnimi papirji“ v smislu te določbe torej zajemajo transakcije, ki lahko ustvarijo, spremenijo ali na podlagi katerih lahko ugasnejo pravice in obveznosti strank v zvezi z vrednostnimi papirji (glej zlasti sodbo z dne 13. decembra 2001 v zadevi CSC Financial Services, C-235/00, Recueil, str. I-10237, točka 33, in zgoraj navedeno sodbo DTZ Zadelhoff, točka 23).

38 Kot je bilo navedeno v točki 23 te sodbe, je zadevna storitev upravljanja portfeljev iz postopka v glavni stvari v bistvu sestavljena iz dveh elementov, in sicer iz storitve analize in spremljanja premoženja stranke vlagatelja na eni strani ter dejanske storitve nakupa in prodaje vrednostnih papirjev na drugi strani.

39 Čeprav lahko storitve nakupa in prodaje vrednostnih papirjev spadajo na področje uporabe člena 135(1)(f) Direktive 2006/112, pa to ne velja za storitve analize in spremljanja premoženja, saj zadnjenavedene storitve ne predpostavljajo nujno izvedbe transakcij, ki lahko ustvarijo, spremenijo ali na podlagi katerih lahko ugasnejo pravice in obveznosti strank v zvezi z vrednostnimi papirji.

40 Družba Deutsche Bank in Evropska komisija menita, da je bistvo zadevne storitve upravljanja portfeljev iz postopka v glavni stvari v aktivni transakciji nakupa in prodaje vrednostnih papirjev in da mora biti zato navedena storitev v skladu s členom 135(1)(f) Direktive 2006/112 oproščena DDV. Finanzamt, nemška vlada, nizozemska vlada in vlada Združenega kraljestva pa menijo, da gre pri tej storitvi predvsem za storitev analize in spremljanja, za katero se ne more uporabiti oprostitve iz te določbe.

41 Vendar pa iz je tožke 27 te sodbe razvidno, da za elementa, ki sestavljata to storitev, ni mogoče šteti, da eden pomeni glavno storitev, drugi pa pomožno. Ta elementa je treba namreč postaviti na isto raven.

42 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se izrazi, ki so uporabljeni za opredelitev oprostitvev iz člena 135(1) Direktive 2006/112, razlagajo ozko, saj te oprostitve pomenijo izjeme od splošnega načela, na podlagi katerega se DDV plačuje za vsako storitev, ki jo davčni zavezanec opravi za plačilo (glej zlasti sodbo z dne 20. novembra 2003 v zadevi Taksatorringen, C-8/01, Recueil, str. I-13711, točka 36, in zgoraj navedeno sodbo DTZ Zadelhoff, točka 20).

43 Tako navedena storitev, ker jo je za namene DDV treba obravnavati le kot celoto, ne more biti zajeta s členom 135(1)(f) Direktive 2006/112.

44 Ta razlaga je podkrepljena s sistematiko Direktive 2006/112. Namreč, kot sta navedli nemška in nizozemska vlada, je upravljanje „posebnih investicijskih skladov“ s strani posebnih upravljaljskih družb, ki je v skladu s členom 135(1)(g) Direktive 2006/112 oproščeno, oblika premoženjskega upravljanja vrednostnih papirjev. Če bi bila ta oblika premoženjskega upravljanja vrednostnih papirjev zajeta že z davčno oprostitvijo transakcij v zvezi z vrednostnimi papirji, določeno v členu 135(1)(f) te direktive, ne bi bilo treba glede nje vpeljati oprostitve v členu 135(1)(g) navedene direktive.

45 Nazadnje je treba ugotoviti, da načelo davčne nevtralnosti ne vpliva na ta sklep. Kot je poudarila generalna pravobranilka v točki 60 sklepnih predlogov, to načelo ne dopušča razširitve področja oprostitve brez nedvoumne določitve. To načelo namreč ni pravilo primarnega prava, ki bi bilo lahko povezano z veljavnostjo oprostitve, temveč je razlagalno načelo, ki ga je treba uporabiti skupaj z načelom ozke razlage oprostitvev.

46 Glede na navedeno je treba na prvo postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 135(1)(f) ali (g) Direktive 2006/112 razlagati tako, da upravljanje portfeljev, kakršno je to v postopku v glavni stvari, v skladu s to določbo ni oproščeno DDV.

Tretje vprašanje

47 Predložitveno vprašanje s tretjim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 56(1)(e) Direktive 2006/112 razlagati tako, da se uporablja samo za storitve iz člena 135(1), od (a) do (g), navedene direktive, ali pa zajema tudi upravljanje portfeljev, čeprav se za to transakcijo zadnjenavedena določba ne uporablja.

48 Člen 56(1)(e) Direktive 2006/112 je glede bančnih, finančnih in zavarovalnih transakcij, vključno s pozavarovanjem, razen najema sefov, določal, da je kraj opravljanja teh storitev, če se opravijo za prejemnike s sedežem zunaj Skupnosti ali za davčne zavezanke s sedežem v Skupnosti, vendar ne v državi, v kateri ima izvajalec sedež, kraj, kjer ima prejemnik sedež dejavnosti ali stalno poslovno enoto, za katero se opravi storitev, ali če takšen kraj ne obstaja, kraj, kjer ima stalno prebivališče ali običajno prebiva.

49 V skladu z besedilom te določbe se je ta nanašala na določitev kraja opravljanja bančnih, finančnih in zavarovalnih transakcij, vključno s pozavarovanjem, za namene DDV. V zvezi s tem ta določba ni vsebovala nobenega sklicevanja na storitve, naštet v členu 135(1), od (a) do (g). Določala pa je eno samo izjemo, in sicer glede najema sefov.

50 Družba Deutsche Bank, Finanzamt, nizozemska vlada, vlada Združenega kraljestva in Komisija menijo, da področje uporabe člena 56(1)(e) Direktive 2006/112 ne sme biti omejeno na

podro?je uporabe ?lena 135(1), od (a) do (g), te direktive.

51 Nemška vlada pa s sklicevanjem na to?ki 31 in 32 sodbe z dne 22. oktobra 2009 v zadevi Swiss Re Germany Holding (C-242/08, ZOdl., str. I-10099) zagovarja nasprotno stališ?e. Po mnenju te vlade naj bi Sodiš?e v navedeni sodbi ugotovilo, da dobro delovanje in enotna razlaga skupnega sistema DDV vklju?uje to, da pojma „zavarovalna transakcija“ in „pozavarovalna transakcija“ iz dolo?b Šeste direktive 77/388, ki ustrezata ?lenoma 56(1)(e) in 135(1)(a) Direktive 2006/112, nista opredeljena razli?no glede na to, da sta uporabljena v eni ali drugi od teh dolo?b. Ta obrazložitev bi se morala po analogiji uporabiti za „finan?ne transakcije“.

52 Vendar kot je poudarila generalna pravobranilka v to?ki 69 sklepnih predlogov, je sklepanje v zgoraj navedeni sodbi Swiss Re Germany Holding povezano z dejstvom, da se v ?lenih 56(1)(e) in 135(1)(a) Direktive 2006/112 v bistvu uporabljata enaka pojma v zvezi z zavarovanjem: „zavarovalne transakcije, vklju?no s pozavarovanjem“ in „zavarovalne in pozavarovalne transakcije“.

53 Vendar pa ni nobene podobne povezave med „ban?nimi“ transakcijami in „finan?nimi“ transakcijami, navedenimi v ?lenu 56(1)(e) te direktive, in katero koli od transakcij, navedenih v ?lenu 135(1), od (b) do (g), te direktive. V nobeni od zadnjih dolo?b nista bila uporabljena izraza „ban?ne“ ali „finan?ne“. Transakcije, ki so bile tam navedene, so bile finan?ne in mnoge med njimi so lahko opravljale banke, vendar ne izklju?no. Poleg tega še zdale? niso predstavljale taksativnega seznama vseh transakcij, ki jih lahko opravi banka ali ki jih je mogo?e opredeliti kot „finan?ne“.

54 Ker je upravljanje portfeljev, ki ga je v sporu o glavni stvari opravljala družba Deutsche Bank, finan?na storitev in ker se ?len 56(1)(e) Direktive 2006/112 ne sme razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 26. septembra 1996 v zadevi Dudda, C-327/94, Recueil, str. I-4595, to?ka 21, in zgoraj navedeno sodbo Levob Verzekeringen in OV Bank, to?ka 34 in navedena sodna praksa), je treba ugotoviti, da ta dejavnost kot finan?na transakcija spada na podro?je uporabe ?lena 56(1)(e) Direktive 2006/112.

55 Glede na navedeno je treba na tretje postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba ?len 56(1)(e) Direktive 2006/112 razlagati tako, da se ne uporablja le za storitve, naštete v ?lenu 135(1), od (a) do (g), navedene direktive, temve? tudi za storitve upravljanja portfeljev.

Stroški

56 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiš?em, to odlo?i o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališ? Sodiš?u, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodiš?e (drugi senat) razsodilo:

1. Storitev premoženjskega upravljanja vrednostnih papirjev, kakršna je ta v sporu o glavni stvari, to je storitev, pri kateri dav?ni zavezanec proti pla?ilu po lastni presoji odlo?a o nakupu in prodaji vrednostnih papirjev in svoje odlo?itve uresni?uje z nakupom in prodajo vrednostnih papirjev, je sestavljena iz dveh elementov, ki sta tako tesno povezana, da objektivno sestavljata eno samo gospodarsko storitev.

2. Člen 135(1)(f) ali (g) Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost je treba razlagati tako, da premoženjsko upravljanje vrednostnih papirjev, kakršno je to v postopku v glavni stvari, v skladu s to določbo ni oproščeno davka na dodano vrednost.

3. Člen 56(1)(e) Direktive 2006/112 je treba razlagati tako, da se ne uporablja le za storitve, naštet v členu 135(1), od (a) do (g), navedene direktive, temveč tudi za storitve premoženjskega upravljanja vrednostnih papirjev.

Podpisi

* Jezik postopka: nemščina.